

Adres artykułu: <https://bip.iaepan.edu.pl/arttykul/kontynuacja-serii-wydawniczej-origines-polonorum>

Kontynuacja serii wydawniczej "Origines Polonorum"

- [Trwające](#)
- [Zakończone](#)

Informacje o projekcie

Tytuł projektu: Kontynuacja serii wydawniczej "Origines Polonorum"

Numer projektu: 1aH 15 0272 83

Kierownik projektu: Prof. dr hab. Przemysław Urbańczyk

Jednostka prowadząca projekt: Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

Źródło finansowania projektu: Praca naukowa finansowana w ramach projektu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego po nazwą „Narodowy program rozwoju humanistyki” w latach 2012-2015

Kontakt:

telefon (22) 620-28-81 do 86

Wykonawcy:

Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

UAM Poznań

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Muzeum Początków Polski w Gnieźnie

Muzeum Pierwszych Piastów w Lednogórze

Zamek Królewski na Wawelu

Charakterystyka

Cele projektu

Celem tego projektu jest kontynuacja serii wydawniczej „Origines Polonorum” [Początki Polaków], w której publikowane są monograficzne opracowania wyników rozpoczętych już w latach 40. i 50. XX wieku archeologicznych prac wykopaliskowych przeprowadzonych w wielu ośrodkach Polski wczesnopiastowskiej. Serię uruchomiono w 2005 roku jako wspólne przedsięwzięcie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej oraz Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk. Dotąd ukazało się już 8 tomów prezentujących wczesnośredniowieczne dzieje Lublina, Kołobrzegu, Przemyśla, Płocka, Szczecina, Wolina (w dwóch tomach) i Międzyrzecza. Ani Fundacja, ani tym bardziej Instytut nie mogą dalej finansować tak kosztownego projektu, więc wydanie kolejnych 10 tomów stało pod znakiem zapytania. Tylko zapewnienie długookresowego, stabilnego finansowania pozwoli opublikować informacje o: Ostrowie Lednickim, Czersku, Kaliszu, Ostrowie Tumskim we Wrocławiu, Gnieźnie, Gieczu, Opolu, Gdańsku, Krakowie-Wawelu i Zawichoście.

Uzasadnienie badawczego charakteru projektu

Uwspółcześnienie istniejących już opracowań archiwalnych i ich stopniowe opublikowanie w kolejnych 10 tomach serii „Origines Polonorum” będzie stanowiło swoiste ukoronowanie tzw. „Programu Milenijnego”, który był jednym z największych programów wykopaliskowych w historii archeologii światowej. Po jego zakończeniu znaleziska i dokumentacja terenowa zostały zamknięte w magazynach, co groziło ich powolnym niszczeniem. Dopiero uruchomiona w 2005 r. seria „Origines Polonorum” rozpoczęła stopniowe udostępnianie wyników tych badań w nowoczesnej formie źródłowych opracowań monograficznych. Bez doprowadzenia tego projektu do końca, nie zostanie wypełniona poważna luka informacyjna, zaś mapa dla tego okresu będzie pozbawiona kluczowych punktów. Od dawna oczekiwane opublikowanie wyników badań kolejnych ośrodków posłuży sformułowaniu nowoczesnej interpretacji najstarszych dziejów Polski. Ta prestiżowa seria, która nie ma odpowiednika w dziejach polskiej archeologii, przez długie lata będzie podstawą wszelkich rozważań nad początkami państwa Polaków. Stanie się ona niewątpliwie obowiązkową lekturą, nie tylko dla mediewistów, ale też dla autorów podręczników szkolnych i akademickich oraz wszystkich osób zainteresowanych państwem piastowskim.

Związek projektu z założeniami programu oraz celami i zakresem konkursu

Zgodnie z ogłoszeniem konkursu „Tradycja1.a”, przedmiotem projektu jest „opracowanie unikatowego zasobu źródłowego istotnego dla polskiego dziedzictwa kulturowego, służącego jego ochronie, upowszechnianiu oraz włączeniu do żywej tradycji kultury narodowej”. Będzie to wprowadzenie do obiegu naukowego informacji o zalegających od kilkadziesiąt lat w magazynach źródłach oraz o wynikach specjalistycznych analiz materiałów archeologicznych pozyskanych w 10 ośrodkach Polski wczesnopiastowskiej. Projekt obejmuje prace dokumentacyjne, analityczne i edytorskie „o fundamentalnym znaczeniu dla badań nad kulturą narodową, tzn. tworzące empiryczne podstawy dalszych badań nad szczególnie istotnymi zagadnieniami polskiego dziedzictwa kulturowego”. Bogaty materiał źródłowy zawarty w wykonanych na początku XXI w. przez interdyscyplinarne zespoły badawcze pierwotnych opracowaniach wyników długoletnich kampanii wykopaliskowych, przyczyni się do lepszego poznania początków polskiej państwowości oraz kultury materialnej mieszkańców monarchii wczesnopiastowskiej. Projekt obejmie zarówno „opracowanie zespołów archiwalnych” w postaci dokumentacji terenowej, jak też i „opracowanie zespołów zabytków materialnych dotyczących Polski”, a zatem „dotyczy możliwie szerokiego zakresu materiału źródłowego”. Oczywiście jest, że projekt „dotyczy materiału o pierwszorzędym znaczeniu dla przyszłych badań naukowych”, gdyż bez kontynuowania serii „Origines Polonorum”, nowoczesna interpretacja genezy kluczowych ośrodków, a więc i początków państwa polskiego, nie będzie możliwa do sformułowania. Po opublikowaniu planowanych tomów, staną się one na najbliższe dziesięciolecie podstawą wszelkich rozważań o początkach państwa polskiego. Realizacja projektu pozwoli podtrzymać i rozwinąć działalność istniejących w IAE PAN i w innych placówkach naukowych „wyspecjalizowanych zespołów badawczych”, które z braku funduszy nie mogą kontynuować prac nad przygotowaniem dom publikacji wyników długoletnich badań wykopaliskowych i specjalistycznych analiz znalezisk. Standardy wyznaczone autorom i wysoki poziom edytorski serii „Origines Polonorum” przyczynią się do upowszechnienia nowoczesnego „warsztatu badawczego” polskiej archeologii wczesnego średniowiecza. Kontynuowanie serii „Origines Polonorum” jest obowiązkiem polskiej humanistyki wobec społeczeństwa, które oczekuje, iż wyniki wieloletnich kosztownych badań archeologicznych nad początkami państwa polskiego zostaną wreszcie szeroko udostępnione „przedstawicielom różnych dyscyplin naukowych” (archeologom, historykom, historykom sztuki i numizmatykom) oraz wszystkim ludziom interesującym się polskim wczesnym średniowieczem.

Charakterystyka planowanego wyniku

Kanon wydawniczy serii „Origines Polonorum” został wyznaczony przez jednolity projekt plastyczny i edytorski. Z racji wagi poruszanych zagadnień, seria wydawana jest na wysokim poziomie poligraficznym, a poszczególne tomy mają dużą objętość (ok. 70 arkuszy), co generuje duże koszty opracowania i druku. Zgodnie z pierwotnym

wzorcem opublikowano już 8 tomów, ale powinno się ukazać jeszcze 10, analogicznie opracowanych interdyscyplinarnych studiów monograficznych, które zamkną pierwotny plan tego długoletniego projektu wydawniczego. Wnioskodawcom tego projektu nie brak doświadczenia w przygotowywaniu i publikowaniu nowoczesnych opracowań wyników wykopalisk. Głównym problemem uniemożliwiającym kontynuowanie tego zamierzenia jest zagwarantowanie środków na wykonanie niezbędnych prac przygotowawczych. Trzeba bowiem pamiętać, że złożone w archiwum IAE PAN opracowania powstały przed kilkunastu laty i wymagają „uwspółcześnienia” – w tym nowoczesnego ujęcia materiałów ilustracyjnych. To pozwoli na przygotowanie publikacji spełniających najwyższe współczesne standardy.

Metryczka

Opublikował w BIP:	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Data opublikowania:	14.05.2020 12:05
Ostatnio zaktualizował:	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Data ostatniej aktualizacji:	14.05.2020 12:05
Liczba wyświetleń:	11